Midwolde, 29 januari 2021

Aan college van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Westerkwartier
Postbus 100
9350 AC Leek

Betreft: reactie op uw concept begraafplaatsenplan Westerkwartier

Geacht College,

Op 9 december 2020 heeft u de dorpsvereniging Midwolde op de hoogte gebracht van uw voornemen een beleidsplan Begraafplaatsenplan gemeente Westerkwartier vast te stellen. Als onderdeel van het besluitvormingsproces heeft u ons gevraagd onze visie op uw concept beleidsplan kenbaar te maken. Wij stellen het op prijs dat u inwoners en dorpsverenigingen uitnodigt een reactie te geven op uw concept beleidsplan.

Naar aanleiding van uw vraag hebben wij de leden van onze dorpsvereniging, via onze nieuwsbrief, naar hun opvattingen gevraagd. Via onze website en facebookpagina zijn dorpsbewoners, die geen lid zijn van de dorpsvereniging Midwolde, ook geïnformeerd en gevraagd naar hun oordeel. Voor het bestuur van de dorpsvereniging Midwolde is het met name van belang om een standpunt in te nemen over de optie tot uitbreiding die in het concept “begraafplaatsenbeleid gemeente Westerkwartier 2021-2026” en in het document “Inventarisatie gemeentelijke begraafplaatsen Westerkwartier” is opgenomen. De begraafplaats Midwolde is de enige begraafplaats in de gemeente Westerkwartier waar een optie tot uitbreiding van de capaciteit is opgenomen. Wij willen met name op dit punt, mede namens een aantal dorpsbewoners die hebben gereageerd op onze berichtgeving in onze nieuwsbrief, onze bezwaren kenbaar maken.

Wethouder Geertje Dijkstra-Jacobi geeft aan: *“We willen graag van de inwoners en de betrokken organisaties weten wat zij van de voorstellen vinden. Met deze reacties kunnen we een begraafplaatsenbeleid opstellen, dat tegemoet komt aan hun wensen en behoeften. Het gaat om een onderwerp dat inwoners raakt. We willen dit proces dan ook zorgvuldig oppakken en met beleid komen waar draagvlak voor is.“*

We willen graag aan haar verzoek gehoor geven, onze opvattingen kenbaar maken en bijdragen aan beleid waar draagvlak voor is. We gaan daarbij in op;
- de benodigde capaciteit in relatie tot de begraafplaats Midwolde
- de vijf opties om in Midwolde de capaciteit te kunnen vergroten.

Benodigde capaciteit

In het concept beleidsplan is een analyse gemaakt van de toekomstige vraag naar plaatsen in relatie tot de beschikbare capaciteit. Over de gehele gemeente is de capaciteit toereikend om eventuele grotere vraag op te vangen. Voor de langere termijn heeft de gemeente in het

beleidsplan de conclusie getrokken dat er eerst voor een periode van 5 jaar keuzes moeten worden gemaakt. Om na 5 jaar te kijken of er bijstellingen nodig zijn op het beleid. Dit laatste ook ingegeven door het feit dat de ontwikkelingen op dit gebied niet kunnen worden overzien voor een te lange periode.

Op blz. 10 word gesteld dat: *Een uitzondering wordt gemaakt voor de begraafplaats Midwolde waar op zeer korte termijn een tekort dreigt. Voorgesteld wordt om daar nog eenmalig een in/uitbreiding te overwegen en hierover een definitieve keuze te maken in 2021 op basis van een uitwerking van de mogelijkheden en kosten hiervan. Reden voor deze uitzondering is dat over het tekort aan capaciteit in Midwolde al jarenlang gesprekken lopen tussen gemeente en de uitvaartvereniging. Het nieuwe beleid kan dit niet zomaar doorbreken. Voor de hele korte termijn worden inbreidingsmogelijkheden gezien op de begraafplaats. Voor de middellange termijn is het idee om in overleg gaan met de NH kerk om de mogelijkheden te bespreken.*

Een van de uitgangspunten van de gemeente is het tegemoet komen aan de behoefte van mensen om in de eigen vertrouwde directe woonomgeving te worden begraven. Ook vanuit het dorp krijgen we veel signalen dat deze behoefte sterk aanwezig. De idyllische ligging van het kerkje van Midwolde zorgt er echter ook voor, dat er buiten het dorp en zelfs buiten de gemeente veel belangstelling is om hier te worden begraven. Landelijk gelegen, bij een uit de Middeleeuwen daterende kerk met een voor Nederland uniek cultuurhistorisch monumentaal interieur, nabij het fraaie landgoed Nienoord, dat van heinde en verre bezoekers trekt. Dit dreigt te resulteren in een vraag naar grafplaatsen die de capaciteit van de begraafplaats van Midwolde te boven gaat. Dit effect word nog versterkt doordat bewoners, zijnde lid van de kerk, die niet op de noordzijde van de kerkelijke begraafplaats begraven willen worden, een plaats krijgen op de gemeentelijke begraafplaats.

Naar onze mening is de begraafplaats Midwolde in eerste instantie bestemd voor huidige of voormalige inwoners van Midwolde of voor hen met een of meerdere familieleden die hier al een laatste rustplaats hebben gevonden. Aangezien er wordt gesteld dat er voldoende capaciteit en uitbreidingmogelijkheden is op de begraafplaatsen elders in de gemeente lijkt het ons, mede op basis van de uitgangspunten, dat de uitbreiding van de begraafplaats Midwolde helemaal niet noodzakelijk is.

Opties voor capaciteitsuitbreiding in Midwolde

In het document “Inventarisatie gemeentelijke begraafplaatsen Westerkwartier” worden vijf opties beschreven voor uitbreiding van de capaciteit.
***De meest duurzame voor de langere termijn**, maar wel de meest kostbare optie, is uitbreiding van de begraafplaats door de aankoop en ophoging van een aangrenzend weiland.*
***Een tweede optie** betreft het creëren van inbreiplekken voor nieuwe graven. Door verlenging van de paden in vak P en O (tot aan de slootkant) kunnen op korte termijn 42 tot 61 nieuwe*

Enkelgraven uitgegeven worden, dan wel 42 Dubbelgraven en 21 Enkelgraven. Dit biedt 3 jaar extra ruimte, maar is geen lange termijn oplossing.
***Een derde optie** is het samen met de kerk inrichten van het weiland tussen parkeerplaats en het kerkelijke deel van de begraafplaats (grond in bezit van de kerk) en daar een nieuw kerkelijk en een nieuw gemeentelijk deel openen. Ophogen is ook daar noodzakelijk.*
***Een vierde optie** is het vervallen verklaren van oude graven waarvan geen rechthebbende meer bekend zijn. Deze procedure duurt 2 jaar alvorens tot ruiming kan worden overgegaan.*
***Optie vijf** is andere begraafplaatsen aanbevelen als alternatief, zoals Jonkersvaart, Zevenhuizen en Oostwold, begraafplaatsen binnen 5 km afstand en met keus uit een verschillende uitstraling.*

Het realiseren van opties 2 en 4 zijn lijkt ons haalbaar en kunnen voor de korte termijn tot middellange termijn voldoende capaciteitsuitbreiding opleveren. Dat kan voldoende tijd opleveren om te onderzoeken of de capaciteitsprognose voor de langere termijn ook realiteit gaat worden en, in de dorpen waar de behoefte ontstaat, ook begraafcapaciteit te realiseren. Daar waar dat niet te realiseren is kan optie vijf een oplossing bieden. Tegen opties 1 en 3 hebben wij grote bezwaren; we zullen deze bezwaren toelichten.

Situatieschets:

- De gemeentelijke begraafplaats in Midwolde is al een uitbreiding ten opzichte van de oude begraafplaats die historisch gezien rondom de kerk kleinschalig als historisch kerkhof aanwezig was.
- De kerk met daaromheen de oude begraafplaats dateert uit het begin van de dertiende eeuw.
- De kerk maakt historisch gezien en ook vanuit de toeristische waarde gezien deel uit van Landgoed Nienoord.
- De kerk van Midwolde ligt omringd door weilanden in beschermd natuurgebied, een coulisselandschap overgaand in het Leekstermeergebied, met grote landschapswaarde. De kerk van Midwolde en de oude begraafplaats hebben historische waarde. De uitbreiding die heeft geleid tot het ontstaan van de gemeentelijke begraafplaats staat in zijn huidige vorm en omvang al op gespannen voet met de cultuurhistorische waarde en landschapswaarde van het geheel van kerkje en omgeving, reden waarom destijds de afspraak is gemaakt niet verder uit te breiden.
- In 2002 zijn in het gemeentelijk besluit “Uitbreiding begraafplaats Midwolde” d.d. 29 april 2002 (zie bijlage) onder druk van bezwaren van de dorpsvereniging Midwolde en vele andere belanghebbenden, de voornemens tot uitbreiding van de kerkelijke begraafplaats beperkt tot een gedeeltelijk uitbreiding; dit betrof een uitbreiding in strijd met de voorschriften van het toenmalige bestemmingsplan Buitengebied. In de onderbouwing is toen ook aangegeven dat verdere uitbreiding, voor zover er toestemming van de gemeente is vereist, niet zal worden toegestaan. Tevens is toen

vastgelegd dat de Hervormde Gemeente Oldebert schriftelijk heeft verklaard met de aangepaste omvang van de uitbreiding akkoord te gaan en dat zij zich er van bewust is dat voor verdere uitbreiding van deze locatie geen medewerking zal worden verleend. Deze duidelijke toezegging lijkt ons ook van toepassing voor een uitbreiding voor het gemeentelijke deel van de begraafplaats; immers daarvoor gelden dezelfde inhoudelijke argumenten zoals genoemd in het gemeentelijk besluit.

- De kerk van Midwolde is wegens de unieke historische waarde opgenomen in 'Het grootste museum van Nederland'.
- Midwolde zelf is een klein dorpje met 265 inwoners dat al eeuwen het kleinschalige karakter in dit cultuurhistorische landschap heeft kunnen bewaren. Er zal geen grootschalige nieuwbouw komen, en Midwolde zal niet vastgroeien aan Leek, vanwege de beschermde landschapswaarde van de omliggende natuur.
- Leek zelf heeft geen openbare begraafplaats, terwijl Leek groeit in bewonersaantal. Het kleine Midwolde is dus de openbare begraafplaats van Leek als groeikern, en als zodanig dus al een uitwijkplaats. Uitvaartvereniging Leek heeft dit aangekaart bij de gemeente Leek, nu Westerkwartier. De uitvaartvereniging pleit in een artikel in RTV Noord Nieuws d.d. 29/11/2019 dat Midwolde uitgebreid moet worden, vooral omdat Leek zelf geen begraafplaats heeft. Leek heeft bijna 12000 inwoners en zal door de bouw van de wijk Oostindië groeien. In de bezwaarprocedure, die vooraf ging aan het aangepaste besluit van de gemeente leek in 2002, is ook door de dorpsvereniging toen al aangedrongen op het starten van een oriëntatie op het realiseren van een gemeentelijke begraafplaats in leek. Dat is toen door de gemeente vrij ambtelijk weerlegd door aan te geven dat het op dat moment een uitbreiding van het kerkelijke deel betrof. Aangezien het nu om de gemeentelijke capaciteit gaat lijkt het ons nu meer dan ooit noodzakelijk om deze optie te onderzoeken en, indien de ontwikkeling van de benodigde capaciteit dat aangeeft, te realiseren. Eigenlijk had dit al lang in gang gezet moeten worden.

Kortom:

Onduidelijk is waarom Midwolde zou moeten uitbreiden nu de gemeente zelf stelt dat er op alle overige 26 begraafplaatsen in de gemeente nog voldoende plek is en geen enkele uitbreiding daarom wordt overwogen. De gemeente biedt voldoende mogelijkheden binnen haar taakstelling, waarbij naar de taakstelling als gehele gemeente wordt gekeken. De harde noodzaak om zo'n ingrijpende verandering door te voeren is in deze afweging onvoldoende aanwezig. Er zijn meer kerkhoven waar niet meer begraven wordt of Nee moet worden verkocht. In optie 5 wordt uitwijken als acceptabele optie geboden.

Uitbreiding van de bestaande begraafplaats is voor de dorpsvereniging Midwolde volstrekt onacceptabel. We voelen ons daar in gesteund door vele reacties uit het dorp. Dit betrof niet alleen de direct omwonenden van de begraafplaats (zij hebben gezamenlijk per brief een duidelijk standpunt ingenomen; deze is als bijlage toegevoegd) maar ook bewoners die aan

de andere kant van het dorp wonen. Ook de directie van het Museum Nienoord ondersteunt ons standpunt en heeft dit ook per brief bij de gemeente kenbaar gemaakt. We realiseren ons dat we niet het standpunt van alle inwoners van Midwolde kunnen vertegenwoordigen; er hebben een tiental bewoners gereageerd, waarvan één reactie waarin wel wordt gepleit voor uitbreiding als begraafplaats voor Leek.

We zijn er van overtuigd dat we met onze visie voldoende hebben onderbouwd dat de optie voor uitbreiding niet acceptabel is. Het bestuur is natuurlijk ten alle tijde bereid om haar standpunt nader toe te lichten. We verzoeken het College ons op de hoogte te houden van de voortgang in het besluitvormingsproces.

Namens het bestuur van dorpsvereniging Midwolde

Met vriendelijke groet,

Roelof Kraak, voorzitter dorpsvereniging Midwolde

WWW www.midwolde.info

E roelof.kraak@midwolde.info of roelof.kraak@home.nl

M +31(0)6-46280378

DORPSVERENIGING MIDWOLDE

Denk aan het milieu voor u dit e-mailbericht en de eventuele bijlagen afdrukt!

Bijlagen:

-besluit uitbreiding begraafplaats Midwolde dd. 29 april 2002

-brief omwonenden begraafplaats